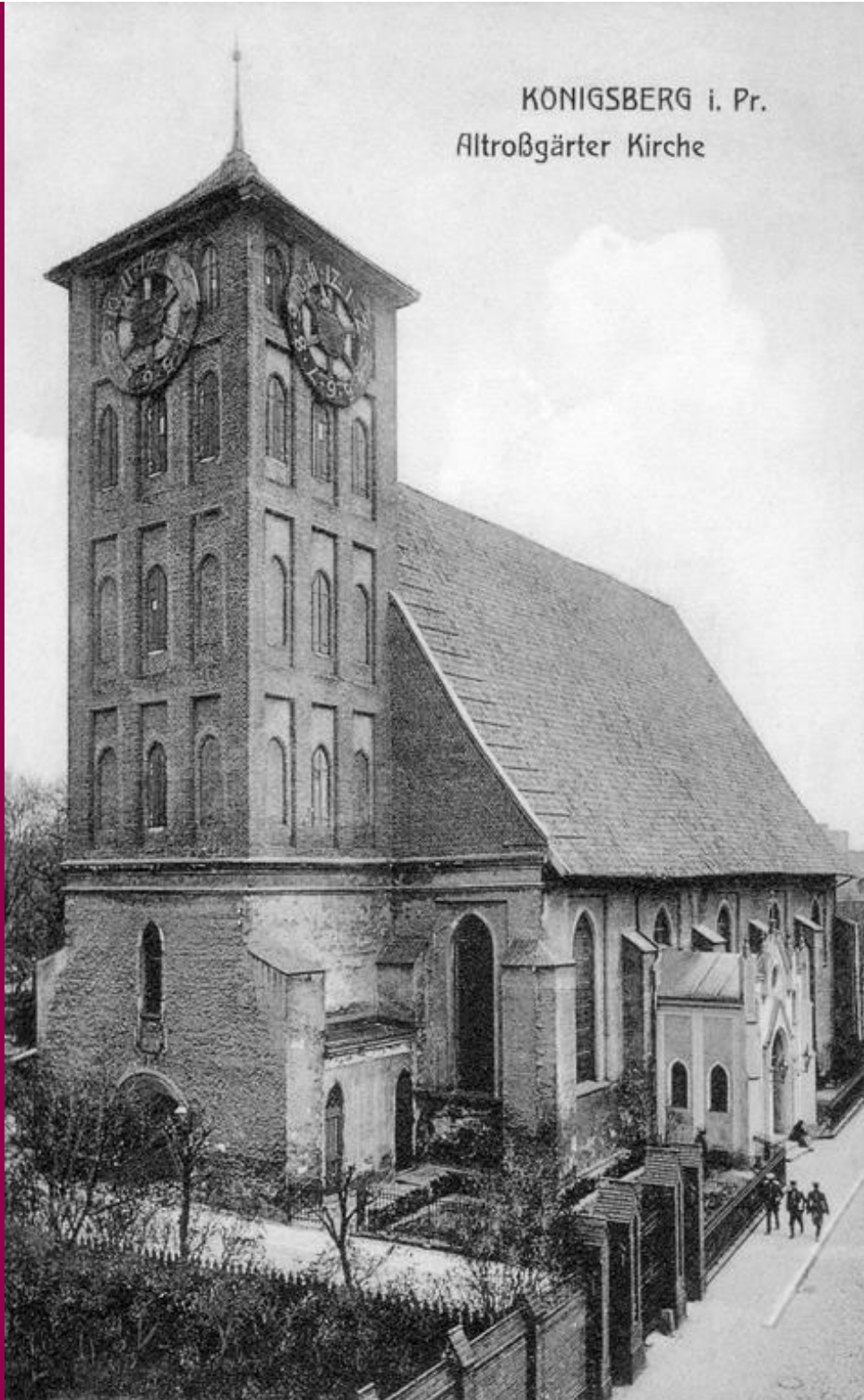

2024

Nr. 1/17

Reformatų žinia

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ KONSISTORIJOS APŽVALGINIS LEIDINYS

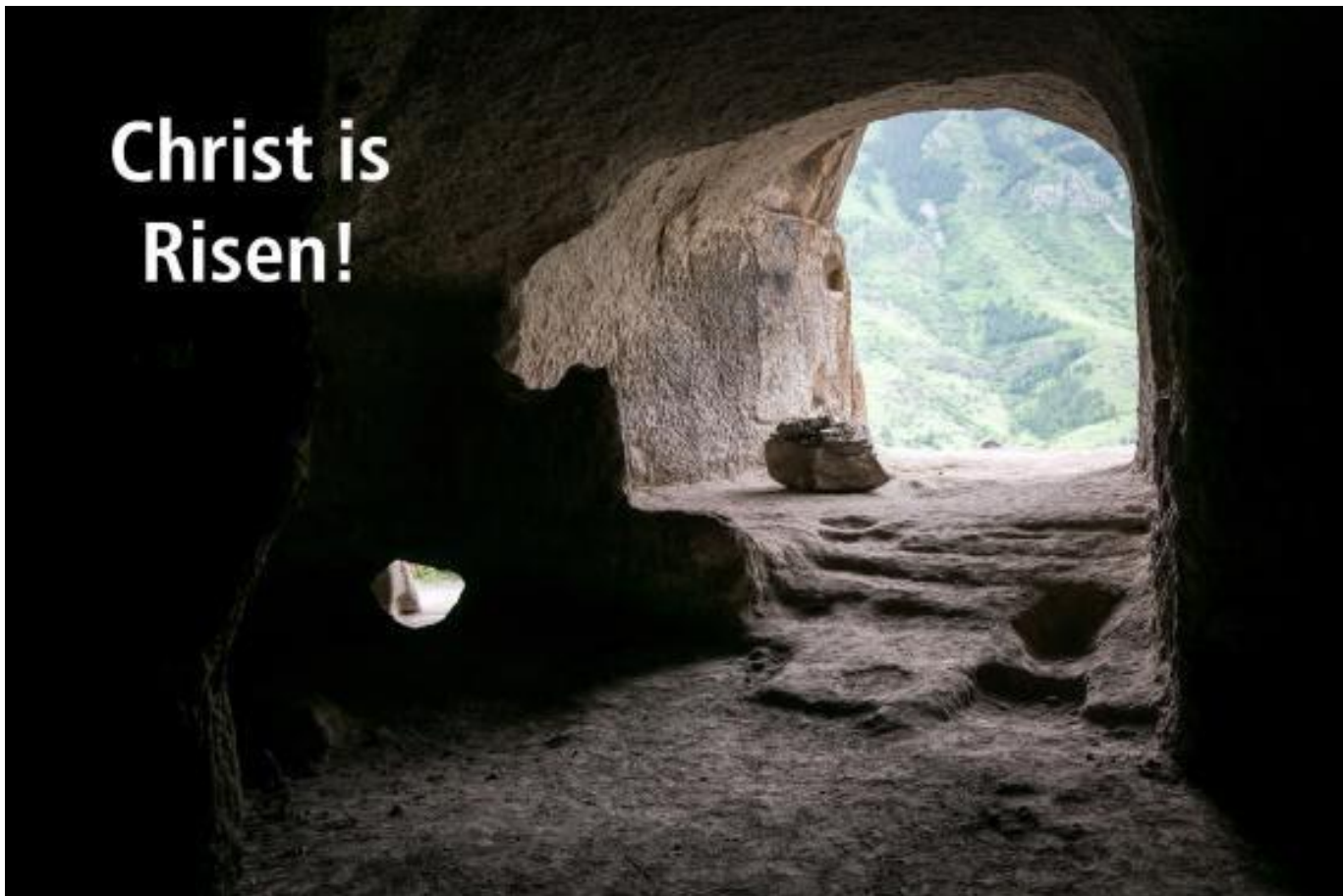

KÖNIGSBERG i. Pr.
Altroßgärter Kirche

TURINYS

R. Stankevičius	Kristus prisikėlė!	3
	Maldos už krikščionių vienybę savaitė 2024 m.	4
	Kristijono Donelaičio gimtadienis	5
Viktorija Liauškaitė	<i>Muitinės kronikos</i> pristatytos Knygų mugėje	5
	Evangelišκών giesmių kūrėjai	6
	Valdiečių evangelikų bažnyčiai – 850	8
	Liaudiški šokiai –Kovo 11 -ajai atminti	10
	Jaunimas susitiko Kaune	10
	Vakarinės pamaldos Vilniaus reformatų bažnyčioje	11
	Daugiau nei pergalės	11
	<i>Išėję Amžinybėn:</i>	
	Danguolė Krišukėnaitė Kudirkienė	12
	Frieder Gutowski	12
Gabrielius Lukošius	Meilė ir dėkojimas	13
	Radvilų ąžuolynas laukia	14
	Choro iš JAV koncertai Lietuvoje!	15

Christ is Risen!

Kristus prisikėlė!

Bet jis buvo sužalotas dėl mūsų nusizengimų, ant jo krito kirčiai už mūsų kaltės. Basmė ant jo krito mūsų išganymui, ir mes buvome išgydyti jo žaizdomis... (Iz 53,5)

Velykų laikas – Vilties laikas, kartu ir džiaugsmo laikas, kai atvira širdimi giedame:

*O, džiaugsminga,
Išganinga
Ta Velykų skaisti diena!*

Arba:

*Jėzus gyvas! Kaip džiaugiuos:
Iš mirties jis atsikėlė <...>*

Bet ar susimąstome, kad Jėzus buvo sužalotas dėl mūsų nusizengimų! Ar susimąstome, kad ant Jo krito baisiausiai skausmingi kirčiai dėl mūsų kaltės! Ar pripažįstame, kad ši kaltės skaudi našta turėjo kirsti mums? Negailėstingai ir teisingai. Ir žaizdos turėjo atsiverti mūsų kūnuose. Tačiau visą tai prisiėmė Jėzus, besąlygiškai ir paklusniai vykdydamas Tėvo valią, iš meilės Tėvui, iš meilės Jo išrinktiesiems. Mes buvome išgydyti Jo žaizdomis.

Džiaugdamiesi ir džiūgaudami, visada prisiminkime šio džiaugsmo kainą, Velykų kainą, Jėzaus kančios ir prisikėlimo kainą.

Gen. superintendentas kun. Raimondas Stankevičius

Maldos už krikščionių vienybę savaitė 2024 m.

Sausio 18–25 dienomis tradiciškai švenčiame Maldos už krikščionių vienybę savaitę. Krikščionys kviečiami melstis už tarpusavio vienybę, aplankyti ir geriau pažinti vieniems kitus ar atnaujinti ryšius tarp konfesijų, bendruomenių, parapijų.

Šių metų Maldai parinkta tema Mylėk Viešpatį, savo Dievą <...>, o savo artimą kaip save patį iš Evangelijos pagal Luką 10 skyriaus 27 eilutė.

2024 metų Maldos už krikščionių vienybę savaitės medžiagą parengė ekumeninė grupė iš Burkina Faso*, jai padėjo vietos Chemin Neuf bendruomenė (CCN)**.

Vilniuje ekumeninės pamaldos sausio 18 d. vyko Vilniaus evangelinėje bažnyčioje, o sausio 25 dieną – Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono apaštalo ir evangelisto bažnyčioje. Pamaldose dalyvavo atstovai iš Romos katalikų Bažnyčios, Armėnų apaštališkosios Bažnyčios, Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios, Konstantinopolio patriarchato Lietuvos egzarchato Bažnyčios, Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios, Lietuvos Naujųjų Apaštalų Bažnyčios ir Laisvųjų Krikščionių Bažnyčios (tarp jų – keturi vyskupai).

Pirmą kartą ekumeninėse Maldos savaitės pamaldose kartu meldėsi Baltijos šalių Armėnų apaštališkos Bažnyčios Baltijos šalių vyskupijos vadovas, vyskupas Vardanas Navasardyanas, šiuo metu reziduojantis Rygoje ir tarnaujantis Šv. Grigaliaus Švietėjo bažnyčioje. Jis tarė sveikinimo žodį susirinkusiems. Pamaldose kartu su juo dalyvavo ir Armėnijos garbės konsulas Lietuvoje Karapetas Babajanas.

Armėnų apaštališkajai bažnyčiai Vilniuje priklauso Šv. Vardano armėnų apaštališkoji (arm. Վիլնյու Սուրբ Վարդան հայկազան Առաքելական եկեղեցին) bažnyčia, įsikūrusi 2006 metais Juozapavičiaus g. 11a,

buvusioje katalikų koplyčioje, pastatytoje XVIII a. Šv. Rapolo Arkangelo kapinėse, kurios po II pasaulinio karo, statant daugiaaukščius namus, buvo sunaikintos.

Labai džiugu buvo matyti maldos bendrystėje Konstantinopolio patriarchato Lietuvos egzarchato kunigus ir tikinčiuosius. Kun. Vitalijus Mockus pasakė Homiliją, o pamaldas papuošė šios Bažnyčios giedotojai.

Taip pat pamaldose dalyvavo, Dievo Žodžiu dalinosi Vilniaus reformatų parapijos antrasis dvasininkas katechetas Holgeris Lahayne.

Krikščionių vienybės savaitė yra tradicinė kasmetinė iniciatyva, kuria primenama Kristaus malda už savo mokinius: Tegul visi bus viena! Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje, tegul ir jie bus viena mumyse, kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs (Jn 17, 21). Tuo pat metu primenamas ir krikščionių susiskaldymas, atstumiantis daugybę žmonių nuo Dievo pažinimo.

Kęstučio Puloko nuotraukos

Info iš [facebook.com](https://www.facebook.com)

* Burkina Faso, 1919–84 Aukštutinė Volta (prancūzų k. Haute-Volta), valstybė Vakarų Afrikoje. Rytuose ribojasi su Nigeriu, pietryčiuose – su Beninu, pietuose – su Togu, Gana ir Dramblio Kaulo Krantu, vakaruose ir šiaurėje – su Maliu. Plotas 274 200 km². 21,4 mln. gyventojų (2021). Sostinė – Uagadugu (apie 2,9 mln. gyventojų, 2021).

** Chemin Neuf bendruomenė (prancūziškai – Communauté du Chemin Neuf, CCN). Ją sudaro pasauliečiai ir religingi asmenys, turintys ekumeninį pašaukimą, iš daugelio krikščioniškų konfesijų: katalikų, anglikonų, reformatų, rytų ortodoksų. CCN susiformavo 1973 m. iš charizmatiškos maldos grupės, jungia 2 tūkst. nuolatinių narių 30-yje šalių ir apie 12 tūkst. žmonių tarnauja bendruomenės misijose. Pagrindinis jos įkūrėjas yra tėvas jėzuitas Laurent'as Fabre'as.

Kristijono Donelaičio gimtadienis

Vilniečiai VU kieme prie paminklo K. Donelaičiui.
Foto iš V. Kuprevičiaus

Sausio 1-ąją sukako 310 metų, kai Lazdynėliuose, Karaliaučiaus srityje, gimė liuteronų kunigas, mokytojas, poetas – **KRISTIJONAS DONELAITIS** (1714-1780).

Šiomet Kristijono Donelaičio gimtadienis buvo paminėtas ne tik Klaipėdoje, Donelaičio aikštės centre, šalia paminklo poetui, bet ir Vilniuje, prie *Universiteto centrinių rūmų*, kur nišoje 1964 m., minint poeto 250-ąsias gimimo metines, pastatytas skulptoriaus K. Bogdano sukurtas paminklas Kristijonui Donelaičiui.

Minėjimai taip pat vyko Kaune – prie paminklo Vilniaus universiteto Kauno fakulteto patalpose, Marijampolėje – uždegtos žvakelės prie paminklo šalia Liuteronų bažnyčios. Be to, buvo organizuoti poezijos skaitymai-popietės Kelmės, Zarasų, Pakruojo, Akmenės ir kt. rajonų bibliotekose.

InfoRef_LT

* * * * *

MUITINĖS KRONIKOS PRISTATYTOS KNYGŲ MUGĖJE

Vasario 22 dieną Knygų mugėje buvo pristatyta Medininkų didvyrio, Vilniaus reformatų parapijos klebono, kun. Tomo Šerno parašyta knyga *Muitinės kronikos*, knygos iliustracijų autorė Gertrūda Šernaitė, o renginį vedė parapijietė Aurelija Arlauskienė.

Tomas, paklaustas kas paskatino parašyti šią knygą, atsakė, jog kartu su Muitinės departamento atstovais jau kelerius metus skatina moksleivius prisiminti ir puoselėti patriotiškumą, istorinę atmintį, bendrauja su mokyklomis, lankomos įvairios istorinės atminties vietos. Tai ir paskatino parašyti šią knygą dar iki karo Ukrainoje pradžios (2022 02 24). Ją parašė per maždaug dvejus metus.

Muitinė neturi įdomios, linksmos knygos apie jos gyvenimą, veiklą. Stengiausi parašyti knygą skaitomai, suprantamai jaunajai kartai, ir ne tik jai. Knyga lengvai skaitoma, tai manau tiks ir tiems, kurie nemėgsta skaityti.

Muitinė juk egzistavo iki Medininkų tragedijos ir po jos. Buvau parašęs net tris kart daugiau. Kai parašiau keletą puslapių, nusprendžiau, jog knygai reikia iliustracijų, nes vien tik tekstas gali atsibosti. Todėl pasiūliau iliustruoti knygą Gertrūdei, – pasakojimo kun. T.Šernas.

Gertrūda Šernaitė yra baigusi grafikos studijas Vilniaus dailės akademijoje, o dabar studijuoja religijotyrą. *Dirbti su tėčiu buvo labai įdomu bei paprasta, o kurti piešinius šiai knygai buvo labai gera. Knygoje yra daug tuščių puslapių, juose galima žymėtis pastabas ar nusipiešti kažką, – pasidalino savo įžvalgomis G. Šernaitė.*

Knygos autorius sako, kad istoriją kuriame kiekvienas iš mūsų. Tomas išties kūrė ir kuria Lietuvos istoriją, pasirašydamas savo krauju, sveikata ir vos ne gyvybe. Tomas Šernas savo gyvenimą dalija iki beveik mirtino sužeidimo ir po jo. Žmogus, kuris buvo pašautas, ir piktavalių manymu neturėjęs gyventi, ne tik išgyveno, bet po pašovimo nuolat liudijo, priminė mūsų laisvės kainą. Istoriniais tapusius įvykius jis aprašė savo knygoje. *Esama dviejų požiūrio taškų – arba gyvenimas gyvena tave, arba tu gyveni gyvenimą, – sakoma Tomo Šerno knygoje. Tai ne tik istorija, tai ir T. Šerno filosofija, požiūris ir išgyvenimai.*

Renginio vedėja uždavinėjo klausimus autoriui, iliustratorei, knygos leidėjams, pasiūlė maitinės darbuotojoms paskaityti įsimintiniausias vietas iš Knygos.

Dar ilgai netilo klausimai bei diskusijos, buvo prašoma kunigo Tomo Šerno neapsiroboti tik šia Knyga, bet surinkti sekmadienių pamokslus ir išleisti pamokslų rinkinį – Postilę.

Viktorija Liauškaitė

Foto: Kęstutis Pulokas

Evangelišku giesmių kūrėjai

Žymiausi evangelišku giesmių kūrėjai buvo Pilypas Nikolai, Johanas Hermanas, Paulius Gerhardas, Johanas Kruger'is. Jų giesmes mes – reformatai, liuteronai – giedame iki šiol.

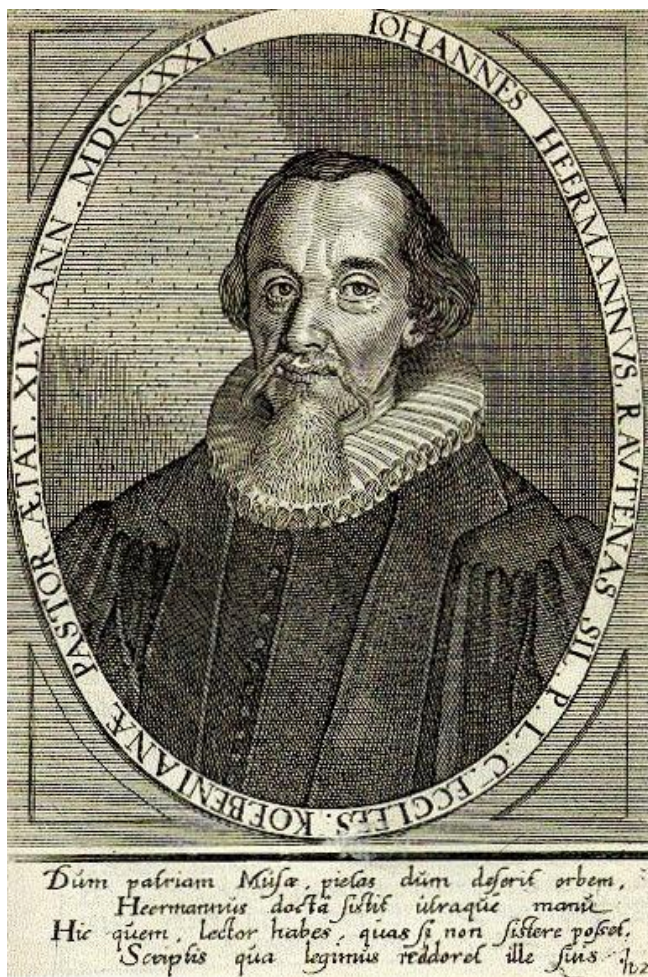

Pilypas Nikolai

Pilypas Nikolai (Philipp Nicolai, 1556-1608) – liuteronų dvasininkas, poetas ir kompozitorius, bet plačiausiai pripažintas kaip himnodistas (religinių giesmių kūrėjas), kunigavęs Vokietijoje Didžiojo Maro metu, kai šešis mėnesius trūkusi epidemija pasiglemžė net 1300 jo parapijiečių gyvybių. Nežiūrint to, kad jam reikėjo daug drąsos atlikti dvasininko tarnystę tokiu baimės ir liūdesio laiku, jis sugebėjo sukurti dvi giesmes (žodžius ir melodiją)

Kokia skauti žvaigždė aušros [KG* 52, EG 32**] ir *Kelkitės, šlovingai aidai* [KG 563, EG 384], kurios laikomos visų evangelišku giesmių karaliumi su karaliene.

Pagal pastarosios melodiją pas reformatus dar giedama giesmė *Prisirenkite, krikščionys!* [EG 324]. Be šių išvardytų, itin populiarios ir proginės, skirtos Adventui: *Širdie, pamesk visus niekus* [KG 4, EG 8], Kalėdų – *Aukščiausiojo Sūnaui skautus* [KG 29, EG 11], pagal kitos jo giesmės melodiją Velykų – *Aleliuja, džiaugsmingiausiai* [KG 103, EG 59], Sekminėms – *Šventoji Dvasia, eikš pas mus* [KG 115, EG 81], Šv. Trejybės – *Aleliuja! Teesie garbė* [KG 130, EG 83] ir dar daug kitų giesmių, kurioms žodžius pritaikė vėlesni kūrėjai.

Johann Heermann, 1585-1647

Johanas Hermanas (Johann Heermann, 1585-1647), taip pat vokiečių kunigas. Nuo vaikystės buvo varginamas sveikatos problemų, dėl ligos daug kartų turėjo pertraukti mokslus. Tapo dvasininku, pergyveno Trisdešimties metų karo (1618-1648) sunkumus, prarado žemiškus turtus, palaidojo pirmą žmoną, dėl karo turėjo persikraustyti į saugesnę vietą ir kurį laiką kunigavo Kiobene (dabartinės Lenkijos teritorija), mirė Lešne, Lenkija.

Jo giesmių tekstai išsiskiria savo jautrumu ir jausmų gilumu. Mūsų giesmynuose jo autorystei priskiriamos šios giesmės: *Mūs Viešpats kėlėsi anksti* [KG 99, EG 66], *Baimėj širdingoj vaitoja* [KG 391, EG 265], *Jau valanda atėjo* [KG 499, EG 339], *Tavęs šaukiuos širdingai* [KG 531, EG 353]. Jo parašytų giesmių tekstams melodijas sukūrė kiti evangelikai giesmių kūrėjai – himnodininkai.

Georgas Veiselis (Georg Weissel (1590-1635)) – kunigas iš Rytų Prūsijos, daugelio giesmių kūrėjas.

Pernai sukako 400 metų, kai 1623 metais, II-ą Advento sekmadienį pirmą kartą buvo atlikta bene pati žymiausia jo giesmė, skirta Adventui *Macht hoch die Tür, die Tor macht weit* [Atverk duris, atkelk vartus] (KG11, EG 3), vėliau labai išpopuliarėjusi.

Giesmė buvo giedama šventinant Karaliaučiaus Altrosgartnerio (Altroßgärtner) bažnyčią, kuri iš pradžių buvo suprojektuota kaip koplyčia. Po savaitės Veiselis šioje bažnyčioje buvo iššventintas kunigu.

Vėliau jis pasakojo, kad katedros klebonas jį pasitiko žodžiais: *Sveiki atvykę į Viešpaties namus! Čia durys atviros visiems!*, taip įkvėpdamas sukurti giesmės žodžius, be to, teksto pagrindu paimta 24-oji Psalmė.

Sakoma, kad šią giesmę Veiselis dar kartą panaudojo per IV-ą Advento sekmadienį, kad įtikintų vieną turtingą savo parapijietį Sturgį, jog atvertų jam priklausiusią aptvertą teritoriją ir vėl leistų žmonėms kirsti ją, nes priešingu atveju vargšų namų gyventojams į bažnyčią tektų eiti ilgą kelią aplinkui.

Giesmė *Atverk duris, atkelk vartus* įtraukta net į katalikiškus giesmynus. Ją pamėgo giedoti daug laisvųjų krikščionių bažnyčių.

Paulius Gerhardas (Paul Gerhardt, 1607-1676) dar vienas liuteronų dvasininkas, kurio gyvenimas buvo itin sunkus, pilnas negandų, nelaimių. Jam irgi teko patirti Trisdešimties metų karo baisumus.

Tik 1651 metais, jau būdamas virš keturiasdešimties, jis buvo ordinuotas liuteronų kunigu. O jau 1668 metais, dėl ištikimybės liuteronų išpažinimui, neteko dvasininko vietos Berlyne ir iki mirties buvo priverstas gyventi kukliomis sąlygomis.

Paulius Gerhardas palaidojo žmoną ir keturis iš penkių savo vaikų. Visapusiškas teologinis ir literatūrinis išsilavinimas padėjo jam sukurti net 133 giesmes, kurios yra kaip atspindys tvirto jo tikėjimo. Kartu su Martynu Liuteriu, jis yra laikomas vienu iš geriausių ir produktyviausių liuteroniškų giesmių kūrėju. Poezija jam suteikė galimybę išreikšti savo skaudžias patirtis. Tokiu pavyzdžiu yra 1653 metais sukurta giesmė *O, Galva kruvinoji* [KG 66, EG 47] – viena iš žinomiausių jo giesmių, kuriai melodija sukūrė Hansas Leo Hassleris. Dar labai evangelikų yra mėgstama giesmė – *Dėkui, Jėzau, kurs mylėjai* [KG 83, EG 38]. Jai melodija paimta iš prancūzų kompozitoriaus Luiso Buržė (*Loys Bourgeois*, 1510-1559) 1547 metais sudaryto **Ženevos psalmyno**.

Johann Crüger

Pauliaus Gerardo parašytiems žodžiams, turbūt, daugiausia melodijų sukūrė **Johanas Kriugeris (Johann Crüger, 1598-1662)**. Jų bendrai sukurta giesmė *Ak, kaipgi aš vertingai* prasideda ir liuteronų, ir reformatų dabartiniai giesmynai [KG 1, EG 1], taip pat dar daug kitų, giedamų mūsų bažnyčiose: *Džiūgauk, mano širdužėle* [EG 14], *Maldingai mes giedokim* [KG 44, EG 28] ir kt.

Pasinaudota: R. Šemeklis

www.facebook.com

KG* – Liuteronų giesmynas Krikščioniškos giesmės, 2007

EG** – Evangelikų Giesmynas su maldomis, 1942
(skirtas reformatų ir liuteronų parapijoms)

Valdiečių evangelikų bažnyčia – 850

Valdiečių (Valdensų) evangelikų bažnyčia š. m. vasario 17 d. šventė 850 metų jubiliejų.

Tai pirmoji protestantiška Bažnyčia, atsiskyrusi nuo popiežiškosios (katalikų) Bažnyčios. Laikoma, kad 1174 m. vasario 17 d. Liono pirklys Pjeras Valdo, perskaitęs bei išstudijavęs jam vienuolių išverstą Naująjį Testamentą, ir, supratęs, kad tik Kristus gali atvesti į išganymą, pradėjo pamokslauti, sutelkė pasekėjus, ėmė skelbti tikrą Dievo Žodį.

Valdiečių evangelikų bažnyčia Romoje. Foto R. Natkos

Valdiečių evangelikų bažnyčia (Chiesa Evangelica Valdese, CEV) – Italijoje ir Šveicarijoje veikianti protestantų konfesija, kuri buvo nepriklausoma, kol susijungė su Metodistų evangelikų bažnyčia Italijoje į *Metodistų ir Valdiečių bažnyčių sąjungą*. Tai viena iš kelių protestantiškų konfesijų, vedančių save iš iki Reformacijos laikų, ir yra įvairių protestantizmo konfesijų laikoma kaip pagrindinė jų pirmtakė.

Valdiečiai (valdensai) – pagal Liono pirklio Pjero Valdo (m. 1217) – judėjimo pradininko, religijos reformatoriaus, apie kurį patikimų žinių maža, pavardė. Žinoma, kad jis buvo pirklys iš Liono, išsilavinęs žmogus. Rašoma, kad Valdo pavedė vienuoliams išvesti Naująjį Testamentą į liaudies kalbą – prancūzų-provansiečių kalbą. Dėl to šis vertimas pripažįstamas pirmuoju Biblijos vertimu į Europos *šiuolaikinę kalbą*.

Paveiktas Evangelijos mokymo, Valdo pradėjo gyventi radikalų krikščionišką gyvenimą: dalį savo turto paliko žmonai, likusį išdalino kaip išmaldą vargšams. Jis sakė, jog niekas negali tarnauti dviem šeimininkams – Dievui ir Mamonai. Jis pamoksluose neigė skastyklą, maldas už mirusiųsius ir atlaidus. Jo pasekėjai – valdiečiai laikė pavyzdžiu Kristaus vargingą gyvenimą ir siekė religinių apeigų paprastumo, smerkė Bažnyčią už turtų vaikymąsi, dvasininkiją laikė nereikalinga, liturgijoje vartojo gimtąją kalbą.

Valdo savo pavyzdžiu pritraukė daug pasekėjų, jie išaugo į tikinčiųjų bendruomenę.

1180 m. Valdo parašė *Tikėjimo išpažinimą*, kuris yra išlikęs iki mūsų dienų. Jis neigė transsubstancijos doktriną, kai tuometinė Visuotinė (Katalikų) Bažnyčia tai laikė rimtu nusikaltimu. Jiems didžiausią nerimą kėlė tai, kad Pjeras Valdo, neturėdamas teologinio išsilavinimo, sakė Lione pamokslus kaip pasaulietis, remdamasis vertimais ne iš Biblijos lotynų kalba (*Vulgatos* – Šv. Jeronimo 383–406 atlikto Biblijos vertimo į lotynų kalbą), o iš originalo kalbų – graikų, hebrajų. Popiežius Liucijus III (*Lucius III; popiežius 1181-1185*) valdiečius prakeikė, ekskomunikavo Valdo bule *Ad abolendam* (1184), išleista Veronos suvažiavimo metu.

Bet valdiečių judėjimas vis vien plačiai plito, jų mokymas taip išaugo, jog 1218 metais jie sušaukė Bergame (Italija) visuotinį susirinkimą, kuriame buvo aptarti ir suvienodinti valdiečių doktrinos skirtumai.

Pjero Valdo religinis judėjimas, pradėtas XII a. Lione, išsiplėtė Pietų Prancūzijoje ir Šiaurės Italijoje, o vėliau – ir tarp Ispanijos, Vokietijos, Čekijos amatininkų ir valstiečių.

Valdiečiai R. katalikų Bažnyčios buvo ekskomunikuojami, XIII a. visoje Europoje juos persekiojo atnaujinta inkvizicija, 1488 m. Dofinėje (Prancūzijos istorinė sritis) buvo paskelbtas kryžiaus žygis prieš juos – jie buvo kankinami, žudomi. Bet judėjimas vis vien plito, pasiekė net Vengriją bei Lenkiją.

XV a. dalis valdiečių susiliejo su husitais, Čekų broliais. Valdiečiai, kaip ir reformatoriai Jonas Viklifas (XIV a.) bei Janas Husas (XIV -XV a.), buvo įsitikinę, kad Eucharistija yra daugiau atminimo ženklas, bet ne virtimas į Kristaus kūną. Visi tikintys valdiečių vyrai ir moterys galėjo teikti Sakramentus, Viešpaties Vakarienė paprastai buvo dalijama kartą per metus. Valdiečiai nepripažino šventųjų, kurie nepaminėti N. Testamente, pamokslaujama buvo vietine tarpe.

Valdiečių Bažnyčia po Reformacijos priėmė kalvinizmo teologiją ir tapo Italijos reformatų bažnyčios atšaka.

Mérindolo valdiečių žudynės 1545 m.

Dabartinais laikais Valdiečių evangelikų Bažnyčia (Chiesa Evangelica Valdese, CEV) yra Pasaulinės Reformuotų Bažnyčių Bendrijos narė. 1967 metais Bažnyčia turėjo 30 000 narių Italijoje ir apie 15 000 Argentinos bei Urugvajaus filialuose. Buvo Italijos Evangelinių Bažnyčių Federacijos (FCEI) – ekumeninės organizacijos, daugiausia sudarytos iš istorinių bažnyčių, įkūrėja.

1975 m. CEV susivienijo su Metodistų Evangelikų Bažnyčia (apie 5000 narių) ir sudarė Metodistų ir Valdensijos Bažnyčių Sąjungą.

2015 m. popiežius Pranciškus apsilankė Turino (Italija) valdiečių bažnyčioje ir prašė atleisti dėl Katalikų Bažnyčios vykdyto mažos evangelikų bendruomenės persekiojimo, kai viduramžiais jos vadovas Pjeras Valdo buvo ekskomunikuotas, o jo sekėjai – paskelbti eretikais. Pranciškus maldavo atleisti už Katalikų Bažnyčios nekrikščionišką ir netgi nežmonišką požiūrį ir elgesį Valdiečių Bažnyčios atžvilgiu. Jis tapo pirmuoju pontifiku, apsilankiusiu šios evangelikų bendruomenės maldos namuose Turino mieste.

InfoRef_LT

Liaudiški šokiai – Kovo 11-ajai atminti

Kovo 9-os dienos popietę Kauno reformatų bažnyčioje vyko renginys, skirtas Kovo 11-ajai paminėti. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai skirta Šventė į gražų bendruomenės būrį subūrė ne tik parapijiečius ir jų šeimos narius, bet ir užsienio šalių studentus, kurie lanko Kauno reformatų bažnyčioje vykstančias tarptautines pamaldas.

Kun. Frankas van Dalenas šokio sukūrė

Visi kartu mokėsi šokti tradicinius lietuvių folklorinius šokius. Net dvylika šokių buvo sušokta. Smagiai bendrame rate sukosi ir jaunas, ir vyresnis, ir vaikai, ir tėveliai, ir lietuviškai, ir angliškai kalbantys žmonės. Susirinkusieji susipažino su į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašyta artejančia Lietuvos Šimtmečio Dainų švente ir lietuviškų šiaudinių sodų pynimo tradicija. Ne tik buvo linksmi šokama, giedamas Himnas, bet ir ragaujama lietuviškų patiekalų, kuriais buvo gausiai nukloti stalai. Buvo proga kartu pasilinksinti, pabendrauti *rytinei* ir *vakarinei* bendruomenėms.

Dėkojame už šokių mokymą VDU ŽŪA liaudiškų šokių kolektyvo šokėjams Gabijai ir Lukui, o už renginio sumanymą ir jo puikų įgyvendinimą – parapijietei, žymiai choreografei Idalijai Braškytei.

Kauniečiai reformatai

Jaunimas susitiko Kaune

Kovo 16-17 d. Kauno evangelikų reformatų bažnyčioje vyko LERJ draugijos Radvila organizuotas susitikimas. Laura Stanislovaitienė, kartu su kitais, padėjo jaunimui praleisti prasmingai savaitgalį, dirbant Dievo garbei. Jaunimas atvyko iš visos Lietuvos ir padėjo tvarkyti bažnyčios kiemą ir vidaus patalpas.

Susitikimas neapsiribojo tik pagalba Kauno evangelikų bažnyčiai. Katech. Dainius Jaudegis, pasiremdamas Dievo Žodžiu, pravedė diskusiją apie darbą, karjerą ir darbo reikšmę. Diskusijos tema buvo labai aktuali, besimokančiam ir dar ieškančiam savo kelio, jaunimui. Vakare laukė stalo žaidimai, pokalbiai, bendravimas. Dvi dienas trūkusi susitikimą pabaigėme sekmadienį Viešpaties dienos pamaldomis.

Nors iki vasaros dar toli, Radvilos bendruomenė per visus metus palaiko ryšį su stovyklautojais, stengdamiesi įtraukti juos į įvairias veiklas. Savaitgalį praleidome labai smagiai, galėjome ištrūkti iš kasdienybės ir nuveikti kažką įdomaus ir naudingo.

Dėkojame Kauno parapijai, kad mus šiltai priėmė, leido organizuoti susitikimą bažnyčioje ir taip pat prisidėjo prie gerbūvio!

Tikimės vėl greitai susitikti!

Samanta Gvazdauskytė

Vakarinės pamaldos Vilniaus reformatų bažnyčioje

Kovo 1 d. jaunimas Vilniaus reformatų bažnyčioje

Pirmos pavasario dienos pavakarę Vilniaus reformatų bažnyčioje Pamaldoms rinkose jaunimas, ir ne... Paklaustyti kun. Tomo pamokslu ir pagiedoti reformatų vaikų, jaunimo stovyklose populiarių giesmių atėjo ir vyresni parapijiečiai.

Į Vakarinės pamaldas kartą per mėnesį jau ne pirmi metai sukviečia entuziastai Stanislovaičiai. Tokiose pamaldose dvasininkas – iki šiol daugiausia katechetas Holgeris Lahayne – pasako Homiliją, o Šventąjį Raštą išimtinai skaito jaunimas. Savo ar kitų sukurtais giesmėmis Viešpatį šlovina muzikantas, nuolatinis krikščioniškos muzikos festivalių *Sielos* dalyvis – Justinas Stanislovaitis, taip pat Vilgailė Striužaitė, Mirga Liekytė, Augustinas Skeberdis, Laura Stanislovaitienė, Kornelijus Šišla ir kt. Šįkart buvo nutarta *priartėti* prie tradicinių pamaldų formato – pasikviesta viena iš parapijos vargonininkių – Rasa Mikalajūnienė, kuri pradžioje pamaldų, įeinant dvasininkui (šiose pamaldose – parapijos klebonui kun. Tomui Šernui), pagrojo vargonais psalmę iš kauniečių parengto *Psalmyno*, o paskui visi susirinkusieji giedojo bendrą giesmę, vedant vargonams.

Džiugu, kad į pamaldas atėjo jaunimas, kuris ruošiasi savanoriauti šių metų vasaros stovyklose, atvyko net Kauno parapijoje tarnaujantys misionieriai van Dalenai.

Po pamaldų buvo smagu ne tik tarpusavyje pabendrauti, bet ir šnektelti su kun. Franku van Dalenu ir mieląja Emily van Dalen. Kitą dieną jie visi Vilniaus parapijos namuose aptarė jaunimo ir vaikų vasaros stovyklų organizavimo klausimus, numatė vaikų ir jaunimo stovyklų laiką.

InfoRef_LT

Vaikų – jaunimo vasaros stovyklos kviečia:

DAUGIAU NEI PERGALĖS

Po dešimties puikiai pavykusių krikščioniškų sporto stovyklų, vienuoliką kartą nepriklausomoje Lietuvoje evangelikų reformatų Bažnyčia kartu su Švedijos suvienyta evangelikų bažnyčia (angl. – United Evangelical Church of Sweden, šved. – Eumeniakyrka) organizuoja krikščionišką sporto stovyklą.

Tikimės, kad ir šia stovykla susidomės tiek vaikai, tiek jų tėveliai. Stovyklą organizuojame visi kartu: Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia suteikdama dvasininką sielovadai, dvasinio mokymo programos priežiūrai, stovyklautojų tėveliai – aukodami reikiamą išlaidų sumą, savanoriai vadovai bei profesionalūs treneriai iš Lietuvos dirbs stovykloje aukodami savo laiką ir žinias.

Stovyklą organizuoja Eglė Grucytė – stovyklos direktorė, tel. +370 699 19871, el. paštas: egliukas75@hotmail.com.

Stovykloje, be sporto užsiėmimų bei įvairių pramogų, vaikai mokysis giedoti, dalyvaus pamokėlėse, lankysis vaikų pamaldose – taip bus diegiamos krikščioniškos vertybės.

Sporto stovykla vyks Kėdainių rajono Akademijos gimnazijoje, esančioje Jaunimo g. 2, 58339 Akademia, Kėdainių rajonas. Šiais metais laukiame apie 30 vaikų – stovyklautojų nuo 6 iki 14 metų, kuriuos numatoma suskirstyti į 5 būrius pagal amžių. Berniukai ir mergaitės bus atskiruose būriuose.

Taigi, vienuoliktoji krikščioniška sporto stovykla Daugiau nei pergalės vyks š. m. birželio 29 – liepos 6 dienomis Kėdainių rajone. Norinčius dalyvauti, prašytume registruotis aukščiau nurodytais kontaktiniais duomenimis, ir su gera nuotaika bei įdomiais žaidimais esate laukiami stovykloje.

Su meile, organizatoriai.

In memoriam

Danguolė Krišukėnaitė Kudirkienė

1943 11 07 – 2023 12 04

Danguolė Krišukėnaitė gimė ir augo Dirvonakių kaimo vienkiemyje, netoli Biržų, reformatų ūkininkų Petro ir Olgos Dagytės Krišukėnų šeimoje – buvo jauniausia jų dukra. O išaugino Krišukėnai net septynias dukras ir vieną sūnų. Vyriausia, į kurią buvo sudėta daug vilčių, Lidutė žuvo besibaigiant karui, dar nespėjusi pradėti savarankiško gyvenimo. Po jos gimusi ir Biržuose gyvenusi Otilija bei vilnietė

Marija jau apleido šį pasaulį. Vilniuje gyvena Regina, Kaune – viena iš seserų Danutė. Tėvų krašte Biržuose dar tebegyvena brolis Ričardas ir Vandutė.

Tėvai buvo pažangūs, leido į mokslus visus vaikus.

Danguolė, dar nesulaukusi šešerių metų, pradėjo lankyti Dirvonakių pradinę mokyklą. Vėliau mokėsi Biržų vidurinėje mokykloje. Paskutinę vidurinės mokyklos klasę globojama vyresnės sesers Danutės 1960 metais baigė Klaipėdoje. Tais pat metais, nors tebuvo septyniolikos, įsidarbino Kaune Respublikiniame Vandens ūkio projektavimo institute kopijuotoja. Po to iki 1962-08-20 – Tekstilės pramonės mokslinio tyrimo institute laborante.

1962 m. įstojo mokytis į Kauno politechnikos instituto Lengvosios pramonės fakultetą, kurį baigė 1968 metais, įgijo inžinierės technologės specialybę. 1969 metais įsidarbino A. Petrausko medvilnės verpimo fabrike. Ten įvairiose pareigose dirbo iki 1978 m., kai teko išeiti iš darbo, prasidėjus alergijai dėl didelio dulketumo darbe, įsidarbino inžiniere Kauno miesto Valgyklų treste. Vėliau perėjo į Kauno miesto Valstybinio draudimo valdybą, tapo Kauno miesto vieno rajono Draudimo inspekcijos plėtimo skyriaus viršininke. 1990 metais Jos darbinė veikla valstybinėse įmonėse baigėsi.

1992 metais Danguolė Kudirkienė įsteigė individualią įmonę ir pradėjo veiklą. Vėliau ją perregistravo į uždaryją akcinę bendrovę, sukūrė daug darbo vietų.

1966 metais Danguolė, dar būdama studente, sukūrė šeimą su Romualdu Vincu Kudirka. Užaugino sūnų Ramūną, kuris su marčia Gitana, suteikdami jiems daug džiaugsmo, padovanojo anūkus Živilę ir Tautrimą. Danguolė ypač didžiavosi Živile, kuri mokėsi muzikos ir atsikūrus Kauno reformatų parapijai pradėjo vargonuoti.

Kudirkų šeimai dviasią kėlė tautos atgimimas ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas. Danguolė su šeima aktyviai dalyvavo Sąjūdžio maršuose Lietuvoje ir svarbiausiuose mitinguose Vilniuje.

Danguolė mokėjo gražiai bendrauti. Ji turėjo ir savo nuomonę, bet buvo tolerantiška, mėgstama draugių. Turėjo gerą balsą, mėgo dainuoti, studijų metais dainavo Politechnikos chore *Jaunystė*, gražiai giedojo bažnyčioje.

Danguolė labai mėgo gėles, gėlių auginimas ir jų priežiūra Jai teikė didelį malonumą. Savo išaugintų gėlių puokštėmis stengėsi papuošti bažnyčią pamaldoms.

Artimieji, parapijiečiai ir kiti Ją pažinojusieji prisimins Danguolę Kudirkienę kaip tyros širdies, ramų, jautrų, dėmesingą Žmogų, kuriai rūpėjo visi ir viskas, mokėjusią pradžiuginti, nuraminti, paguosti...

Kauniečiai

FRIEDER GUTOWSKI

1934 08 21 – 2024 01 06

Š. m. sausį mus pasiekė liūdna žinia, kad Amžinybėn Viešpats pasišaukė Lietuvos evangelinės muzikos mylėtojų gerai žinomą kantorių, lietuvių draugą Frieder'į Gutovskį, gyvenusį Vokietijoje, Pfalzo žemėje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę sulaukdavome daug geradarių iš Švedijos, Norvegijos, Vokietijos, Olandijos. Kantorius, himnologas Frieder'is Gutovskis 1991 metais, atvykęs iš Vokietijos su humanitarine pagalba, pamatė, kad Lietuvos evangelikų reformatų, liuteronų bažnyčias lanko daug puikiai giedančių žmonių, išgirdo išsaugotas senųjų giesmių melodijas, nuoširdų giedojimą. Bet pamatė, pajuto ir didžiulią sumaištį dėl giesmių natų nebuvimo, išgirdo giedojimą iš klausos, nors buvo daug geranoriškų, pajėgių, su aukštuoju muzikiniu išsilavinimu chorvedžių, vargonininkų. Reikėjo juos apjungti, suburti kryptingai veiklai. Ir Frieder'is Gutovskis ėmėsi darbo. Pirmiausia, pradėjo rinkti lėšas Vokietijoje, važinėjo po Lietuvą, kalbėjosi su miestelių ir bažnytkaimių kunigais, liuteronu vyskupu Jonu Viktoru Kalvanu (senj.), ir jau 1994 metais, evangelinių bažnyčių vargonininkai bei pajėgesni giesmininkai buvo sukviesti į *Tarptautinį Ekumeninį vargonavimo bei giedojimo studijų seminarą* Nidoje. Ten buvo nuvykusi ir Vilniaus choro *Giesmė* vadovė ir dirigentė Tamara Blažienė. Į vėlesnius kantoriaus organizuojamus seminarus važiavo ir daugiau reformatų muzikų, vargonininkų, šiaip balsingų giedotojų. Buvo subrandinta mintis įsteigti bažnytinės muzikos sandraugą, kuri galėtų toliau organizuoti bažnytinės muzikos propagavimą Lietuvoje.

Taip 1995 m. kovo mėn. 25 dieną, Jo dėka, buvo įkurta *Lietuvos evangeliškos bažnytinės muzikos sandrauga* (LEBMS), kuri tuomet apjungė trijų konfesijų Bažnyčių – liuteronų, reformatų bei baptistų – muzikus bendrai veiklai.

Jo kuruojama ir Jo pastangomis surinktomis lėšomis aprūpinama *Sandrauga* kas metai organizavo vasaros bažnytinės chorinės ir vargoninės muzikos kursus – seminarus, giesmynų ir chorinių sąsiuvinų leidybą, atgaivino bažnyčios pučiamųjų instrumentų veiklą ir *Giesmių švenčių* tradiciją.

Pirmąją *Giesmių šventę* Lietuvoje laikytina 1933 m. birželio 25 d. Biržų bažnyčioje, po Sinodo iškilmingų pamaldų, LERD Radvila surengtas bažnytinis muzikos koncertas, kuriame dalyvavo penki chorai: Biržų liuteronų, Biržų reformatų, Nem. Radviliškio, Kelmės ir Papilio reformatų chorai, ir dar du solistai: smuikininkas A. Kvedaravičius ir kornetistas V. Zalitis. Po penkių metų *Šventė* persikėlė į Tauragę: 1938 metais evangelikų (liuteronų ir reformatų) chorai atvyko į liuteronų bažnyčios bokšto pašventinimą, giedojo bendras giesmes.

Po karo pirmąją *Giesmių šventę* 1988 metais, prasidėjus *atšilimui*, vėl sukviėtė tauragiškiai.

Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo nuo 1994 metų *Giesmių šventės* vyksta reguliariai kas metai vis kitoje šalies liuteronų ar reformatų bažnyčioje giesme pašlovinti Viešpatį. Tradicinės evangelišku bažnytinių chorų bei ansamblių *Giesmių šventės* vyksta ne tik nuo seno liuteroniškose vietovėse: Tauragėje, Klaipėdoje, Šilutėje, Juodkrantėje, Plikiuose, Marijampolėje, Rusnėje, Žeimelyje, Vilkyškiuose, bet ir Vilniuje, Kėdainiuose, porą kartų - Biržuose.

Po pandemijos, pernai – 2023 m. birželio 24 d. - Lietuvos evangelišku bažnytinių chorų ir ansamblių *Giesmių šventę* vyko Vilkyškiuose.

Himnologas Frieder'is Gutovskis pats iniciavo tinkamų evangelikams giedoti kūrinių vertimą į lietuvių kalbą: Gustavo Gunsenheimerio kantatą *Saulės giesmė*, žodž. Pranciškaus Asyžiečio, kuri 2000 metais buvo atlikta *Giesmių šventėje* Biržuose, ir dar vieną Gustavo Gunsenheimerio kantatą-choralą *Tvirčiausia apsaugos pilis*, kuris buvo įtrauktas į 2003 metų chorų sąsiuvinį kaip jungtinio Giesmių šventės choro finalinis kūrinys.

F. Gutovskis parengė chorų sąsiuvinius: *Viešpatį liaupsink* (2000), *Tvirčiausia apsaugos pilis yra mums Viešpats Dievas* (2003), giesmių sąsiuvinį vaikams *Jėzus ir mokiniai* (2001), skirtą vaikų muzikos mokytojų seminarui ir kasdieniam darbui su vaikais parapijose.

Kantorius Frieder'is Gutovskis intensyviai dalyvavo Lietuvos evangelinės muzikos veikloje visa savo širdimi, visa siela buvo su mumis. Kol galėjo atvykti Lietuvon, visada Jį matydavome Giesmių šventėse.

Dėkojame VIEŠPAČIUI, kad leido pažinoti, bendrauti, patirti bendro giedojimo džiaugsmą su vokiečių himnologu, kantoriumi FRIEDER'IU GUTOWSKIU.

InfoRef_LT

Meilė ir dėkojimas

Taigi būkite Dievo sekėjai, kaip mylimi vaikai, ir gyvenkite mylėdami, kaip ir Kristus pamilo mus ir atidavė už mus save kaip atnašą ir kvapią auką Dievui. Todėl ištvirkavimas, visoks netyrumas ar godumas tenebūna jūsų net minimi, kaip dera šventiesiems; taip pat nešvankumas, kvaila šneka ar juokų krėtimas jums netinka, verčiau tebūna dėkojimas (Apaštalo Pauliaus Laiško efeziečiams 5 skyriaus 1-4 eilutės).

Apaštalas Paulius Efezo miesto tikintiesiems perdavė ypatingus Dievo žodžius. Ypatingu, nesuklystant, galima pavadinti visą Šventąjį Raštą ar bet kurią jo ištrauką, jei suprantame, ką ji sako. Pacituotomis Laiško efeziečiams eilutėmis Kūrėjas per apaštalą Paulių prabyla į visus krikščionis ir savo žodžiais bei Dvasia kuria naują, iki tol nebuvusią tikrovę. Tai įmanoma tik todėl, kad Jėzus Kristus pamilo mus ir atidavė save už mus. Kūrėjo žodžiai turi kuriančią galią, jeigu nuolankiai jiems atsiveriame.

Skaitydami Šventąjį Raštą netgi tikintieji dažnai pamiršta, kad tai, kas parašyta, gali suprasti tiksliai veikiant Tiesos Dvasiai, kuri pasiekia širdis bei protus, vien tik dėl to, jog Kristus, mirdamas ant kryžiaus, sugriovė mus nuo dangiškojo Tėvo skyrusią nuodėmės sieną.

Kai įsiklausome į šiuos apaštalo užrašytus žodžius, Šventoji Dvasia kuria mumyse nuostabią naują savybę, apie kurią anksčiau net nesvajojome – būti Dievo sekėjais. Tikėdami Kristumi esame mylimi Kūrėjo vaikai, ir nauja mūsų tapatybė atsiveria, kai pradėdame iš tiesų suvokti, kad Dievas Sūnus mus pamilo taip stipriai, jog už mus paaukojo save.

Kūrėjas nekalba mums apie varginantį šventeivišką gyvenimą. Ištvirkavimas, netyrumas ir godumas kyla iš egoizmo, ne iš meilės. Tas pats pasakytina apie nešvankumą, kvailas šnekas bei žeminančias pašaipas. Dėkojimas turėtų būti natūrali patirtos meilės išraiška. Mums šie apaštalo žodžiai gali sukelti priešišumą, nes beveik nepažįstame dieviškos tikrovės ir gyvenimas be nešvankybų, kvailų šnekų bei pašaipų atrodo kaip maistas be prieskonių, neįdomus, o dėkojimas – kaip nuobodžios mantros kartojimas. Tačiau kai pradėdame pažinti Kūrėjo malonę, dėkojimas pradeda lietis iš mūsų širdžių.

Past. Gabrielius Lukošius

Radvilų ažuolynas laukia

Balandžio 6 d. mūsų laukia 2011 metais reformatų ir draugų pasodintas *Ažuolynas prie Dubingių...* na dar nevisai ažuolynas ir jam reikia mūsų pagalbos, kad išlaisvint nuo tinklelių, kuriais buvom apvilkę apsaugai nuo žvėrelių.

LIETUVOS REFORMACIJOS ISTORIJOS IR KULTŪROS DRAUGIJA IR JAUNIMO DRAUGIJA „RADVILA“

BALANDŽIO 6 D. (ŠEŠTADIENĮ) 10 VAL. KVIEČIA Į TALKĄ Į 2011 M.
BALANDŽIO 16 D. PASODINTĄ RADVILŲ AŽUOLYNĄ.

TALKININKAI 10 VAL. RENKASI PRIE ASVEJOS REGIJONINIO PARKO LANKYTOJŲ CENTRO, IŠ ČIA ORGANIZUOTAI VYKSTAME Į AŽUOLYNĄ (TURĖTI PIRŠTINES IR AŠTRŲ ĮRANKĮ NES REIKĖS NUIMTI NUO AŽUOLIUKŲ TINKLINES APSAUGAS, DARBAMS VADOVAUS DUBINGIŲ GIRININKAS **ROLANDAS UMBRASAS**).

15 VAL. GRĮŽTAME Į ASVEJOS REGIJONINĮ PARKĄ, PO ĮVYKDYTŲ DARBŲ APTARIMO LIETUVOS TAUTINIO ATGIMIMO „AŽUOLYNO“ DRAUGIJOS PIRMININKAS, KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTAS **ALVYDAS MITUZAS** PASIDALINS MINTIMIS APIE TOLESNĮ „RADVILŲ“ AŽUOLYNO PUOSELĖJIMĄ.

JUSTINAS STANISLOVAITIS GITARISTAS IR DAININKAS IR SAKSOFONININKAS **AUGUSTINAS SKEBERDIS** SURENGS KONCERTĄ.

PROGRAMOJE GIRDĖSIME: AUTORINĖ, HIPERBOLĖS, VYTAUTO KERNAGIO, STING, ZUCCHERIO IR KT. KURYBĄ.

Papildoma informacija: jursienedanguole@gmail.com

TALKININKAI 10 VAL. RENKASI PRIE ASVEJOS REGIJONINIO PARKO LANKYTOJŲ CENTRO, IŠ ČIA ORGANIZUOTAI VYKSTAME Į AŽUOLYNĄ (TURĖTI PIRŠTINES IR AŠTRŲ ĮRANKĮ NES REIKĖS NUIMTI NUO AŽUOLIUKŲ TINKLINES APSAUGAS, DARBAMS VADOVAUS DUBINGIŲ GIRININKAS **ROLANDAS UMBRASAS**).

15 VAL. GRĮŽTAME Į ASVEJOS REGIJONINĮ PARKĄ, PO ĮVYKDYTŲ DARBŲ APTARIMO LIETUVOS TAUTINIO ATGIMIMO „AŽUOLYNO“ DRAUGIJOS PIRMININKAS, KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTAS **ALVYDAS MITUZAS** PASIDALINS MINTIMIS APIE TOLESNĮ „RADVILŲ“ AŽUOLYNO PUOSELĖJIMĄ.

JUSTINAS STANISLOVAITIS GITARISTAS IR DAININKAS IR SAKSOFONININKAS **AUGUSTINAS SKEBERDIS** SURENGS KONCERTĄ.

PROGRAMOJE GIRDĖSIME: AUTORINĖ, HIPERBOLĖS, VYTAUTO KERNAGIO, STING, ZUCCHERIO IR KT. KURYBĄ.

Papildoma informacija: jursienedanguole@gmail.com

Choro iš JAV koncertai Lietuvoje!

Didžiąją Velykų savaitę turėsime nuostabius svečius iš Jungtinių Amerikos Valstijų - Erskine koledžo chorą (vadovas dr. Keith D. Timms)!

Svečiai koncertuos:

Kovo 28 d. (didįjį ketvirtadienį) 18 val. - Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčioje (Senoji 1, Kėdainiai);

Kovo 29 d. (didįjį penktadienį) 17:30 val. - Kauno evangelikų reformatų bažnyčioje (Ožėškienės 41, Kaunas);

Kovo 31 d. (Velykų sekmadienį) po pamaldų, apie 12:30 val. - Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje (Pylimo 18, Vilnius).

Įėjimas laisvas.

InfoRef_LT

ISSN 2669-18

Vyr. redaktorius gen. superintendentas

kun. Raimondas Stankevičius

Redaktorė: Dalija Gudliauskienė

Leidiniui talkino:

Kęstutis Pulokas, Genovaitė Mikalajūnienė

Redakcija:

Pylimo 20-13, Vilnius,

Konsistorijos raštinė Vilniuje

Tel. +370 69904137, +370 655 43678

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina savo nuožiūra

Mūsų leidinyje pateiktus kai kuriuos straipsnius galite skaityti

www.ref.lt

